اخبار کوتاه

مدیر شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی منطقه البرز:

بنزین ۱۵۰۰ تومانی تا ۶ ماه در کارت سوخت ذخیره می‌ماند

مدیر شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی منطقه البرز از بازگشت سقف ذخیره بنزین یارانه‌ای به دوران پیش از کرونا خبر داد

به گزارش پیام آشنا: محسن وزارتی روز شنبه هفتم بهمن در جمع خبرنگاران اظهار کرد در دوره شیوع کرونا و محدودیت‌های جبرانی سقوط مدت زمان ذخیره سهمیه بنزین ۱۵۰۰ تومانی از شش ماه به ۹ ماه افزایش یافته بود تا پس از پایان محدودیت‌ها مردم بتوانند از سهمیه سوخت خود به نحو ممکن استفاده کنند. وی ادامه داد: با توجه به اینکه دو سال از مهار موفق کرونا در کشور می‌گذرد، مدت زمان ذخیره سهمیه بنزین به روال قبل بازگشته و سهمیه بنزین یارانه‌ای ۱۵۰۰ تومانی تا شش ماه قابلیت ذخیره در کارت‌های سوخت را دارد. وی توضیح داد با توجه به افزایش پنج درصدی سفر با خودروهای شخصی به منظور مدیریت مصرف سوخت و جلوگیری از مهاجرت کارت‌های سوخت به استان‌های مرزی، سهمیه بنزین سه هزار تومانی از ۱۵۰ لیتر در ماه به ۱۰۰ لیتر تغییر یافته است. وزارتی توضیح داد: سهمیه ۶۰ لیتری بنزین یارانه‌ای ۱۵۰۰ تومانی، بدون تغییر به همان میزان باقی مانده و با رد هرگونه شایعه افزایش قیمت بنزین، اعلام می‌شود تصمیمی برای تغییر قیمت بنزین گرفته نشده است.

همه جانبازان مشمول «طرح واردات خودرو» می‌توانند در سامانه ثبت نام کنند

رئیس سازمان توسعه تجارت ایران به همه جانبازان مشمول طرح واردات خودرو اطمینان داد که ثبت نام آنان در سامانه انجام خواهند شد

به گزارش پیام آشنا: «مهدی ضیغمی» گفت: به دلیل حجم بالا ورودی به سامانه، گاهی در تایمی و ثبت نام اولیه اختلالاتی ایجاد شده است که برخی از جانبازان نتوانستند درخواست خود را ثبت کنند. معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت تصریح کرد: بی‌تردید همه جانبازان مشمول این طرح این امکان فراهم می‌شود که چنانچه در سامانه ثبت‌نام نشده‌اند، مجدداً به سامانه باز شود و امکان ثبت‌نام یا ویرایش و حتی انتخاب خودروی جدید را داشته باشند. وی تاکید کرد: سازمان توسعه تجارت تا زمانی که مطمئن نشود همه جانبازان مشمول ثبت نام اولیه انجام نداده‌اند، شرایط ثبت تقاضا را تمدید خواهد کرد. ضیغمی از جانبازان خواست که صبوری کنند تا همه مشمولان ثبت‌نام اولیه را انجام دهند.

قیمت تمام شده آب در تهران چقدر است؟

در حال حاضر قیمت تمام شده آب در شهر تهران حداقل مترمکعبی ۸۵۰ تومان است که به طور متوسط کمتر از ۳۰۰۰ تومان به مشترکان فروخته می‌شود.

به گزارش پیام آشنا: ۶۵ میلیارد مترمکعب آب برای شرب و بهداشت در کل کشور توزیع می‌شود که از این میزان یک میلیارد و ۵۰۰ میلیون مترمکعب آن به استان تهران برای شرب و بهداشت تخصیص می‌یابد. فروانع ۳۲ درصد از منابع آب شرب و بهداشت کشور در استان تهران توزیع می‌شود. در حال حاضر سرانه مصرف در استان تهران برای هر نفر ۲۵۰ لیتر است که عدد بسیار بالایی به حساب می‌آید. سرانه مصرف بسیاری از کشورها که در حاشیه دریای مدیترانه قرار دارند و میزان بارندگی آنها بیش از ۷۵۰ لیتر تخمین زده می‌شود، ۱۷۰ لیتر در شبانروز بوده اما در تهران با بارندگی ۱۹۰ میلی‌متر در سال سرانه مصرف ۲۵۰ لیتر در شبانروز است. در این میان بین قیمت تمام شده و قیمت فروش آب نیز اختلاف زیادی وجود دارد. در حال حاضر قیمت تمام شده آب در شهر تهران با وضعیت فعلی، حداقل مترمکعبی ۸۵۰ تومان است که به طور متوسط کمتر از ۳۰۰۰ تومان فروخته می‌شود. آخاور که محسن زرگانی - مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب استان تهران در این رابطه به ایسنا اعلام کرده بیش از ۶۰ درصد اختلاف قیمت بین قیمت تمام شده و قیمت فروش آب وجود دارد که باید با استفاده از شیرهای کم‌مصرف اصلاح تاسیسات در ساختمان و موضوعاتی از این قبیل میزان مصرف آب را کاهش دهیم. علاوه بر این باید در حوزه فرهنگ‌سازی نیز فعالیت صورت گیرد. به طوری که کلیه دستگاه‌هایی که در حوزه فرهنگ‌سازی دخیل هستند، وارد میدان شوند و تغییر شیوه مصرف آغاز یابد. وی با تاکید بر این‌که در گذشته رویکردها بیشتر روی مدیریت عرضه متمرکز بود، اظهار کرد: تفکر نادرستی که وجود دارد این است که دستگاه‌های متولی باید آب را تولید کنند اما آب قابل تولید نیست، آب قابل تامین است یعنی دستگاه‌های متولی با اقتصادی آب موجود را در دسترس قرار دهند، بنابراین در کم و زیاد آب نقش ندارند، چراکه آب را نمی‌شود تولید کرد.

بورس

رشد ۳۳۶۳ واحدی شاخص کل بورس در انتهای معاملات شنبه

شاخص کل در ابتدای معاملات اولین روز هفته با ۳۳۶۳ واحدی مواجه شد.

به گزارش پیام آشنا: شاخص کل بورس در انتهای معاملات دیروز با رشد ۳۳۶۳ واحدی روبرو شد. ارزش معاملات خرد عدد ۴,۲۷۴ میلیارد تومان را به ثبت رسانده است که نسبت به میانگین هفتگی ۱۴٪ و نسبت به میانگین ماهانه ۲۰٪ دقیقه است. در یک هفته گذشته برآیند معاملات در بازار سهام، خروج نقدینگی حقیقی (فروش حقیقی به حقوقی) به ارزش ۳,۲۴۸ میلیارد تومان را نشان می‌دهد. دیروز نیز روند خروج نقدینگی حقیقی با ثبت رقم ۲۳ میلیارد تومان همچنان ادامه دارد. در حالی است که در یک هفته گذشته از شدت خروج نسبت به میانگین ماهانه کاسته شده است. بر آیند معاملات صندوق‌های درآمد ثابت نیز در یک هفته گذشته حاکی از ۴۶۱ میلیارد تومان ورود نقدینگی حقیقی به این صندوق‌ها است. اما دیروز ۶۱۴ میلیارد تومان نقدینگی حقیقی از صندوق‌های درآمد ثابت خارج شده است. این در حالی است که در یک هفته گذشته شیب خروج از این صندوق‌ها نسبت به میانگین ماهانه در حال کاهش است. ارزش صفحه‌ای خرید ۲۱۵ میلیارد تومان است که نسبت به میانگین هفتگی ۷۰ میلیارد تومان افزایش داشته است. از سوی دیگر ارزش صفحه‌ای فروش با کاهش ۱۴۸ میلیارد تومانی نسبت به میانگین هفتگی، در محدوده ۱۷۶ میلیارد تومان قرار دارد.

در صحن علنی مجلس:

اعتراض منظور به ایجاد ۳۴۰ هزار میلیارد ناترازی در بودجه ۱۴۰۳

رئیس سازمان برنامه و بودجه گفت: تکالیف ایجاد شده در تبصره ۱۵ لایحه بودجه توسط نمایندگان ۳۹۰ همت بار مالی را برای دولت ایجاد کرده است

به گزارش پیام آشنا: در جریان بررسی تبصره ۱۵ لایحه بودجه ۱۴۰۳ دلیوه منظور رئیس سازمان برنامه در صحن مجلس گفت: تعیین قوق العاده خاص برای بودجه ۷۷ همت بار مالی به همراه دارد که منبع مالی آن برای ما مشخص نیست. علاوه بر این دوستان نماینده در حال اضافه کردن موارد دیگری نیز به این مقدار هستند.

رئیس سازمان برنامه و بودجه اظهار داشت: با توجه به اینکه مجموع این تغییرات در پرداخت‌ها بار مالی پیش بینی نشده برای دولت ایجاد می کند ما با آن مخالف هستیم

وی افزود: مجموع تغییراتی که در تبصره ۱۵ لایحه بودجه اتفاق می افتد اعم از سه هزار امتیاز فوق العاده خاص، افزایش حد اقل حقوق به ۱۰ میلیون تومان، افزایش مستمری‌های بنیاد شهید، افزایش حقوق از ۱۸ درصد به ۲۰ درصد و فوق العاده خاص وزارت کشور مجموعا ۱۲۰ همت بار مالی ایجاد می کند.

منظور خاطرنشان کرد: علاوه بر این ۱۷۰ همت هم برای پرداخت بدهی به سازمان تأمین اجتماعی در این تبصره پیش بینی شده و این یعنی ۲۹۰ همت بار مالی در تبصره ۱۵ برای دولت.

رئیس سازمان برنامه و بودجه گفت: درخواست ما این است که بار مالی این تکالیف توسط نمایندگان مشخص شود تا ما بتوانیم جلوی ناترازی بودجه را بگیریم.

رئیس سازمان امور مالیاتی خبر داد

حمایت مالیاتی از اصناف و مشاغل در سال آینده

رئیس سازمان امور مالیاتی از حمایت مالیاتی از اصناف و مشاغل در سال آینده خبر داد

به گزارش پیام آشنا: سید محمد هادی سبحانیان در صفحه شخصی خود در شبکه های اجتماعی نوشت: با پیشنهاد و پیگیری سازمان امور مالیاتی و همراهی نمایندگان مجلس احکام خوبی در راستای حمایت از اصناف و مشاغل در بودجه ۱۴۰۳ به تصویب رسیده است.

وی افزود: افزایش معافیت مالیاتی سالانه به ۱۴۴ میلیون تومان از جمله این مصوبات است.

به گفته سبحانیان، امکان محاسبه مالیات بر ارزش افزوده بر اساس ضریب کاهشی نیز فراهم شده است.

گفتنی است در سال جاری نیز با اجرای تبصره ماده ۱۰۰ قانون مالیات های مستقیم، مالیات بیش از ۵۰ درصد از مودیان مالیاتی اشخاص حقیقی، مشاغل و اصناف صفر و حدود ۹۰ درصد از مالیات این بخش، زیر ۲۰ میلیون تومان بوده است و به صورت میانگین اصناف و مشاغل، حدود شش میلیون تومان مالیات پرداختی می کنند.

رئیس کمیسیون بازرگانی اتاق بازرگانی البرز مطرح کرد

درخواست فعالان اقتصادی البرز برای رفع تعلیق برخی کارت‌های بازرگانی

در جلسه کمیسیون بازرگانی اتاق بازرگانی البرز، برخی از فعالین اقتصادی با اشاره به تعلیق کارت‌های بازرگانی به دلیل تعهدات ارزی سال ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۰ خواستار راهکاری برای رفع تعلیق این کارت‌ها شدند.

به گزارش پیام آشنا: در جلسه کمیسیون بازرگانی اتاق بازرگانی البرز، برخی از فعالین اقتصادی با اشاره به تعلیق کارت‌های بازرگانی به دلیل تعهدات ارزی سال ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۰ خواستار راهکاری برای رفع تعلیق این کارت‌ها شدند.

به گزارش پیام آشنا: حمیدرضا ملولایی رئیس کمیسیون بازرگانی اتاق بازرگانی البرز در کمیسیون بازرگانی اتاق البرز با اشاره به مصوبه اخیر کمیسیون بازرگانی در خصوص برگزاری نشست‌های هم‌اندیشی با سفرا و رایزن‌های بازرگانی کشورهای عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا گفت: در این مورد هماهنگی‌های لازم از طرفی معاونت امور بین‌الملل اتاق بازرگانی البرز در حال انجام است و هدف برنامه‌ریزی اقدداماتی به منظور توسعه صادرات استان در سال آتی است.

وی در ادامه گفت: بسیاری از تولیدکنندگان ایرانی فروشنده و خریدار نیز هستند در حالی که تولیدکننده باید فقط به کار تولید مشغول باشد و مسئولیت تجارت و صادرات محصولات خود را به متخصصین این امر واگذار کند.

بنه‌ولایی با اشاره به اهمیت انجام ولزفات در برابر صادرات به منظور بهبود فرایند مراودات بین‌المللی گفت: در این زمینه در مقابل صادرات کالا و محصول داخل، مواد اولیه مایحتاج تولید وارد کشور می‌شود.

وی با تاکید بر اهمیت توجه به بسته‌بندی مطلوب و رعایت استانداردهای لازم در تولید و کیفیت محصولات صادراتی ایرانی بر اساس نیاز و سلیقه کشورهای هدف گفت: باید در نشستی با حضور مدیران و کارشناسان گمرک، جهاد کشاورزی و دیگر نهادهای مربوطه، شفقه‌های حوزه صادرات تولیدات کشاورزی را بررسی کنیم.

در لفافه سیداحمد میرجلیلی عضو هیات نماینده‌گان اتاق بازرگانی البرز نیز در خصوص تعلیق کارت‌های بازرگانی فعالان این عرصه به دلیل تعهدات ارزی سال‌های ۹۷ تا ۱۴۰۰ گفت: اگر قدام نتیجه بخشی از سوی بانک مرکزی برای رفع تعهدات ارزی ریالی نیمه دوم سال ۹۷ انجام شود و بتوانیم بخشی از کارت‌های بازرگانی را رفع تعلیق کنیم، جای امیدواری است که بخشی از مشکلات فعالان حوزه کشاورزی حل شود.

نایب رئیس اتحادیه تولیدکنندگان و صادرکنندگان میوه و ترهار استان البرز افزود در حال حاضر ۱۶ صادرکننده عضو این اتحادیه با مشکل تعلیق کارت‌های بازرگانی مواجه هستند و برای صادرات از کارت‌های بازرگانی اجرای استفاده می‌کنند.

در لفافه این نشست جعفر سلیمانی عضو هیات نماینده‌گان اتاق بازرگانی و عضو هیات مدیره لجمن تخصصی صنایع بتن آماده و قطعات بتنی استان البرز گفت: اعضاء این لجمن نیز همانند اتحادیه تولیدکنندگان و صادرکنندگان میوه و ترهار با مشکل در واردات ماشین‌آلات مورد نیاز صنعت بتن مواجه هستند وی با بیان اینکه در خصوص ماشین‌آلات وارداتی بحث اورهال بودن و کارکرد کمتر از دو تا سه سال این تجهیزات صنعتی بسیار حائز اهمیت است، گفت: در مورد کلنترهای پنجره‌ال‌دار واردتی ویژه حمل محصولات کشاورزی صادراتی نیز باید به این نکات دقت شود.

سلیمانی با تاکید بر اینکه هنوز تکنولوژی و ظرفیت تولید بسیاری از ماشین‌آلات صنعتی در داخل وجود ندارد گفت: در کشورمان ماشین‌آلات مناسبی برای حوزه مشکل و با فعالیت‌های ساختمانی ساخته می‌شود، اما در بحث ساخت و تولید کلنترهای پنجره‌ال‌دار در دنیا فروزه تکنولوژی‌های جدیدی به منظور حفظ و نگهداری از محصولات کشاورزی به کار برده می‌شود که باید به ایران وارد شود.

در لفافه این نشست قدرت منصوری رئیس اداره بازرگانی خارجی اداره‌کل سمت استان البرز در خصوص مسئله برگشت ارز حاصل از صادرات که موجب تعلیق کارت بازرگانی بسیاری از صادرکنندگان حوزه کشاورزی استان شده است، گفت: تعیین نرخ وجه المصالحه تسویه تعهدات ارزی معوقه صادرکنندگان و اعلام شماره حساب در این مورد از سوی بانک مرکزی فقط مشمول تکلیف بدهی‌های ارزی مرتبط به نیمه دوم سال ۹۷ صادرکنندگان کشاورزی است که به صورت ریالی بوده و به کشورهای عراق و افغانستان انجام شده است.

در بخش دیگری از این نشست، داریوش یوسفی مدیر بازرسی جهاد کشاورزی استان البرز نیز بیان کرد: مسائل مرتبط به تأمین سوخت در سطح ملی پیگیری می‌شود و بر اساس نیازسنجی طلب‌به اختصاصی برای دامداری‌ها، کلنترهای حمل محصولات صادراتی حوزه کشاورزی و دیگر موارد تعیین می‌شود.

وی در ادامه افزود: در جلسات شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی البرز، کارگروه ستاد تسهیل و رفع موانع تولید، کارگروه تنظیم بازار و کارگروه تأمین سوخت و مواد نفتی استان موضوع تأمین سوخت کلنترهای پنجره‌ال‌دار ویژه حمل محصولات کشاورزی بارها مطرح و پیگیری شده و نامه‌نگاری و مکاتبات لازم در این مورد با وزارت خانه‌های مربوطه داشته‌ایم، اما برای کسب نتیجه مورد نظر حتما باید در سطوح ملی برای آن تصمیم‌گیری شود.

در ادامه این نشست محمد علائی‌زاد دبیر اتحادیه تولیدکنندگان و صادرکنندگان میوه و ترهار استان البرز نیز در این جلسه عنوان کرد: یکی از مشکلات اصلی صادرکنندگان حوزه کشاورزی موضوع تعلیق کارت‌های بازرگانی آنها به دلیل مسئله بازگشت ارزهای صادراتی سال‌های ۹۷ تا ۱۴۰۰ است و در این مورد بانک مرکزی نیز شماره حسابی را برای واریز بدهی‌های ارزی به صادرکنندگان حوزه کشاورزی اعلام نمی‌کند.

در تغییر کاربری غیرمجاز اراضی کشاورزی از هیچ خطایی چشم پوشی نمی‌شود

رئیس سازمان امور اراضی کشور گفت: تا کنون در خصوص تغییر کاربری غیرمجاز با دادستان و وزیر هم برخورد کرده‌ایم و از زمین‌های کشاورزی کشور محدود بوده و فقط ۱۱ درصد از اراضی کشور قابل کشت است.

به گزارش پیام آشنا: نشست خبری سازمان امور اراضی کشور به مناسبت سالروز تأسیس این سازمان برگزار شد. رضا افلاطونی، رئیس سازمان امور اراضی کشور به تشریح اهم فعالیت‌ها و برنامه‌های زیربنایی این سازمان در راستای حفاظت اراضی کشاورزی پرداخت و گفت: زمین یکی از مؤلفه‌های زیرساختی در هر کشوری بوده که مدیریت آن پیشران توسعه سایر بخش‌ها محسوب می‌شود.

وی با بیان اینکه مدیریت زمین منجر به تأمین امنیت شغلی و به ویژه تأمین امنیت غذایی می‌شود، افزود: زمین شامل دو بخش کشاورزی و مستثنیات و نیز ملی دولتی بوده که باید گفت مالکیت ۸۳ درصد اراضی ملی و ۱۲ درصد اراضی کشاورزی در اختیار وزارت جهاد کشاورزی است.

وی ادامه داد: ۵۵ درصد از عرصه‌های کشور با مالکیت وزارت جهاد کشاورزی است یا مدیریت آن بر عهده این وزارتخانه بوده که مسئولیت این وزارتخانه را سنگین‌تر کرده است.

رئیس سازمان امور اراضی کشور با اشاره به تکالیف سایر نهادها در حوزه زمین عنوان کرد: به موجب قانون شهرداری‌ها، فرمانداری‌ها و ... مکلف هستند نسبت به ساخت و سازهای غیرمجاز جدی تر ورود کرده و برخورد کنند.

دو تکلیف مهم در راستای مدیریت زمین

افلاطونی در ادامه سخنان خود گفت: دو محور مهم در حوزه مدیریت زمین در جهان نخست «تثبیت مالکیت» و دیگری «آمایش سرزمین» است. تثبیت مالکیت با رفع تداخلات و حد نگاری مالکیت هر زمین شدنی است که در حال انجام بوده و سند هر قطعه زمین با مشخصات کامل صادر می‌شود.

این مسئول دولتی گفت: بعد از حد نگاری، ضروری است مدیریت زمین با آمایش سرزمین پیگیری شده و جانمایی هر فعالیت با توجه به ظرفیت هر منطقه مشخص باشد. به عنوان مثال در هر استان و شهر موقعیت جغرافیایی آن امکان احداث شهرک صنعتی یا مسکونی را فراهم می‌آورد یا یک پارچگی اراضی برای کشت و کار ضروری است.

وی تصریح کرد: سازمان امور اراضی در حوزه آمایش سرزمین با نهادهای مختلف اهم از وزارت صنعت، معدن و تجارت، جهاد کشاورزی سازمان میراث فرهنگی و... وارد مذاکره شده که برخی از آنها منجر به انعقاد تفاهم نامه هم شده است.

از سندهای توصیفی تا رقامی

افلاطونی در ادامه سخنان خود به فقدان حد نگاری در کشور اشاره کرد و گفت: پیش از سال ۱۳۱۰ قانون در حوزه ثبت اراضی کشاورزی سختگیری نداشت و اختیاری بود. در ادامه این موضوع اجباری شد. همچنین تا پیش از سال ۱۳۹۳ که قانون حد نگاری تصویب شد، ابعاد و مشخصات ذکر شده در سندها توصیفی بود، اما امروز این حد نگاری تبدیل به ارقام شده و حتی مشخصاتی مانند اینکه حق‌آبه از کجا تأمین می‌شود در صدور اسناد می‌آید.

وی با بیان اینکه هوشمندسازی سازمان یکی از اقدامات سازمان امور اراضی در این بخش است، یادآور شد: لتقال قطعی در بخش اراضی ملی ممنوع بوده اما به شکل اجاره در اختیار بهره‌برداران قرار می‌گیرد.

از خطای هیچ فرد و نهادی چشم‌پوشی نمی‌شود

رئیس سازمان امور اراضی کشور با تاکید بر اینکه این سازمان در برخورد با تغییر کاربری اراضی کشاورزی که به شکل غیرمجاز است از خطای هیچ فرد و نهادی چشم‌پوشی نمی‌کند، اعلام کرد: تا کنون در خصوص تغییر کاربری غیرمجاز با دادستان و وزیر هم برخورد کرده‌ایم زیرا زمین‌های کشاورزی کشور محدود بوده و فقط ۱۱ درصد از اراضی کشور قابل کشت است.

وی اضافه کرد: از ۱۸ میلیون هکتار اراضی کشاورزی کشور ۵ میلیون هکتار مربوط به سطح ۱ و ۲ بوده که ۵۰ درصد تولیدات در این بخش انجام می‌شود؛ بنابراین حفظ کاربری اراضی کشاورزی از اهمیت بسیاری برخوردار است.

ایجاد شهرک انرژی پاک

رئیس سازمان امور اراضی کشور گفت: این سازمان در حوزه تولید انرژی پاک نیز تسهیلات ویژه دارد و اراضی ملی به صورت اجاره برای تولید انرژی پاک واگذار می‌شود. در این راستا برای تشویق سرمایه گذاران تخفیف ۸۰ درصدی اجاره بها و تسهیل فرایند صدور مجوز از اقدماتی است که تخصیص داده می‌شود.

افلاطونی با بیان اینکه تا کنون بیش از ۱۴ هکتار از زمین‌ها برای تولید انرژی پاک واگذار شده است، اظهار کرد: هدفمند آینده کلنگ شهرک انرژی در یکی از استان‌های کشور زمین زده می‌شود.

یادداشت

چرا سیاستگذاران اقتصادی از اشتباهات درس نمی‌گیرند؟

در روند تحولات و فرازونشیب‌های تاریخی چند دهه گذشته، دانشگاهیان و اهالی علم کوچیش توانسته‌اند برخی مناصب سیاستگذاری را در اختیار بگیرند یا در حلقه مشاوران تصمیم‌سازان ارشد کشور وارد شوند. کوچیش از این دسته از اهالی علم به صورت شفاهی یا مکتوب نقل‌قول‌هایی در قالب متون مرتبط با زندگی نامه‌نویسی، خاطرات مصاحبه و... در دسترس است که وجه مشترک آنها اشاره به تبعیت‌نکردن سیاستگذاران از یافته‌ها و نتایج علمی در حوزه‌های مختلف تصمیم‌آفرینی اجتماعی یا اقتصادی است. به طور روشن‌تر، در زمانه حاضر نیز ممکن است این پرسش برای بسیاری از افراد مطرح شود که چرا تصمیم‌گیرندگان اقتصادی کشور در ادوار مختلف بر طی کردن مسیری تکراری اصرار دارند که در دوره‌های پیشین توسط دولت‌های مختلف پیموده شده و به نتایج نامطلوبی همچون تورم بیکاری، رکود یا فرار سرمایه‌ها و فهرست نه‌چندان کوتاهی از بحران‌ها و ناترازی‌ها در حوزه‌های انرژی، نیروی انسانی و... منجر شده است. این نوشته کوتاه در پاسخ به این دست پرسش‌ها چند فرضیه پژوهشی را مدنظر قرار می‌دهد:

فرضیه اول: سیاستگذاران تابع اصول و مقتضیات یا اجبارهایی است که فراتر از حوزه اراده و اختیار و انتخاب اوست یا فاقد امدن بر آنها در جهت پیاده‌سازی رهنمودهای علمی، مستلزم صرف هزینه‌های سیاسی است که با تمایل و منافع کوتاه‌مدت و اصلی سیاستمداران در تعارض است. این قبیل پاسخ‌ها در قلمرو اقتصاد سیاسی دسته‌بندی می‌شوند و مدیران اقتصادی را افرادی تابع منافع فردی یا گروهی قلمداد می‌کنند که ذیعت آنها از اصول و یافته‌های علمی و تجربیات پیشین، نه امری بدیهی، بلکه امری بعید و تصادفی باید قلمداد شود.

فرضیه دوم: اجرای سیاست‌های مبتنی بر یافته‌های علمی و تجربیات پیشین داخلی و خارجی مستلزم وجود فشارها و اصرارهایی است که از طرف جامعه به طور کلی و گروه‌های ذی‌نفع اجتماعی به شکل نهادینه و آشکار و مدلوم به بدنه سیاستگذاری وارد می‌شود و آن را به سمت برگزیدن برنامه‌های حتی‌الامکان مبتنی بر مبانی علمی سوق می‌دهد. این فرضیه اشاعه گسترده یافته‌های علمی در فرهنگ عمومی و فرهنگ نخبگان را مهم قلمداد می‌کند و اصولا در قلمروهای جامعه‌شناسی سیاسی، فرهنگ عمومی و فرهنگ نخبگانی به پیگیری پاسخ درباره مساله علم‌گریزی سیاستگذاران و بی‌توجهی آنها به تجربیات گذشته می‌پردازد.

فرضیه سوم: این فرضیه، وجود بیوروکراسی تخصصی، مستقل و حرفه‌ای را مورد تاکید قرار می‌دهد و بر این واقعیت اصرار دارد که این بدنه بیوروکراسی دولتی است که اجازه نمی‌دهد به جای یافته‌های علمی، خواسته‌های شخصی یا گروهی و تمایلات پراکنده مبتنی بر باورهای عمومی، کار جهت‌دهی به سیاستگذاری را برعهده گیرد. در اینجا، تمرکز بر ساختار سازمانی دولت و سازوکارهای بیروکراتیک کشور، کلید حل مشکل مرتبط با ناملموحوری سیاستگذاری اقتصادی در نظر گرفته می‌شود. در همین راستا، گاه به شکلی تقلیل‌گرایانه، ضعف در بدنه کارشناسی دولت‌ها به عنوان مقصر شکل‌گیری مساله مورد بحث معرفی می‌شود.

فرضیه چهارم: این فرضیه اعتقاد راسخ نداشتن سیاستگذاران به رهنمودهای علمی را مورد اشاره قرار می‌دهد. دروافع در اینجا سیاستگذاران، تردیدهای موثری نسبت به کارآیی یا ثمربخشی یافته‌های علمی دارند و تفسیر واقعیت را نیز غالبا به شکلی انجام می‌دهند که موید وجه نظرات علم‌گریزانه‌شان باشد. در این حالت مشاوران علمی سیاستگذاران اقتصادی به نوعی زینت جلسه‌ها و گردهمایی رسمی و فاقد نقشی کارساز در فرآیند تصمیم‌گیری اقتصادی به شمار می‌آیند.

گاه این جهت‌گیری به این شکل بیان می‌شود که شرایط کشور به اندازه‌ای خاص و منحصربه‌فرد است که گره‌گشایی و حل مشکلات، مستلزم عبور از راه‌حل‌های علمی یا همان نادیده‌انگاری آنها و اتکا به دانش عملی و در موقعیت است که آن هم در اختیار خود سیاستگذاران است.

فرضیه پنجم: از منظر این فرضیه، جامعه علمی فاقد دستاوردهای قابل توجه یا مناسب با شرایط عینی کشور است و از این رو بهلدها و راه‌های گریزی را در پیش سیاستگذاران اقتصادی می‌گذارد تا فرآیند تصمیم‌گیری را بدون توجه به یافته‌های علمی به پیش ببرند. علاوه بر این، تمتنتها در رهنمودهای ارائه‌شده از سوی متخصصان اقتصادی و علوم اجتماعی، برای سیاستگذاران غیر قابل درک پنداشته می‌شود و پراکندگی در رهنمودهای ارائه‌شده نیز می‌تواند به رغبت‌نداشتن سیاستگذاران در زمینه بهره‌گیری از یافته‌های علمی منجر شود.

نتیجه‌گیری: این نوشته کوتاه ناظر بر توجه دادن ادلالی علم اقتصاد و به طور کلی علوم اجتماعی به لزوم انجام پژوهش‌های مرتبط و موثر در زمینه روال‌های تکرارشونده و پرهزینه در حکمرانی اقتصادی کشور در خلال حدود یکصده گذشته (آغاز شکل‌گیری دولت مدرن ایرانی) است. در واقع علم‌گریزی و بی‌توجهی به درس‌ها و تجربیات داخلی و خارجی در فرآیند سیاستگذاری‌های اجتماعی-اقتصادی باید یک محور مهم در پژوهش‌های مرتبط با کاربردی‌سازی این علوم در نظر گرفته شود. علاوه براین، مفهوم علوم اجتماعی در اینجا، به نحوی جهت‌دار بر کلیت به‌هم‌پیوستگی تاکید دارد که بیانگر اهمیت وابستگی متقابل علومی همچون اقتصاد، جامعه‌شناسی، سیاست و... است. به عبارت دیگر، مهم است که به نحوی قرارشدهای به سیاستگذاری تخصصی در قلمروهای زندگی جمعی بپردازیم.

بر این اساس، یک موضوع مهم پژوهشی در گستره سیاستگذاری عمومی در جامعه ایران مبتنی بر این پرسش است که چگونه می‌توان در فرآیند این سیاستگذاری، به یافته‌های علمی اهمیت داد و برای حل مسائل، پژوهش علمی را مجوریت بخشید و همچنین سازوکاری برای ابطاب تجربیات تدارک دید. به عبارت دیگر، مساله اصلی در مواجهه نهادمند با طیف مشکلات اقتصادی و اجتماعی جامعه دراین قالب، قابل صورت‌بندی است: در چه شرایطی می‌توان امیدوار بود که دریچه‌ای از قلمرو دانش‌ها و پژوهش‌های اصیل و راه‌گشا به سوی ذهنیت و عمل سیاستگذاران گشوده شود تا افق حل مسائل اقتصادی و دیگر مسائل مرتبط با آن روشن‌تر و امیدوارکننده‌تر باشد؟

دکتر جواد افشار کهن
عضو هیات علمی دانشگاه بوعلی همدان
Alborz.payam@gmail.com

ابلاغ اتهام

خانم مریم مومنی زاهد فرزند هاشم به شماره پرسنلی ۲۰۴۶۹۹۹۱ نظر به این که پرونده تخلفاتی شما به اتهام بند ۲۹ ماده ۸ قانون رسیدگی به تخلفات اداری در هیات بدوی رسیدگی به تخلفات آموزش و پرورش استان البرز در حال رسیدگی است؛ لذا به استناد ماده ۷۳ قانون آیین دادرسی مدنی، لازم است حداکثر ظرف مدت یک ماه از تاریخ انتشار این آگهی به کارشناسی امور اداری محل خدمت خود مراجعه نمایید. بدیهی است در صورت عدم مراجعه، اقدامات قانونی معمول خواهد شد.
شناسه آگهی: ۱۶۵۲۸۲۶

ابلاغ اتهام

خانم بنفشه عظیمی آزاد فرزند ناصر به شماره پرسنلی ۲۰۵۵۹۱۸۹ نظر به اینکه پرونده تخلفاتی شما به اتهام بند ۲۹ ماده ۸ قانون رسیدگی به تخلفات اداری در هیات بدوی رسیدگی به تخلفات آموزش و پرورش استان البرز در حال رسیدگی است؛ لذا به استناد ماده ۷۳ قانون آیین دادرسی مدنی، لازم است حداکثر ظرف مدت یک ماه از تاریخ انتشار این آگهی به کارشناسی امور اداری محل خدمت خود مراجعه نمایید. بدیهی است در صورت عدم مراجعه، اقدامات قانونی معمول خواهد شد.
شناسه آگهی: ۱۶۵۲۸۳۷